

DECIZIA nr. 838 din 14 decembrie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#) și ale [art. 283](#) și [art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 377 din 2 mai 2018**

Data intrării în vigoare 02-05-2018

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Andreea Costin	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 503 alin. \(2\) din Codul de procedură civilă](#), ale [art. II pct. 55 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2009](#) privind unele măsuri în domeniul legislației referitoare la achizițiile publice, ale [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), precum și ale [art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, excepție ridicată de Societatea Brantner Servicii Ecologice - S.R.L. din Cluj-Napoca în Dosarul nr. 931/59/2016 al Curții de Apel Timișoara - Secția contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.414D/2016.
2. La apelul nominal răspunde, pentru autoarea excepției de neconstituționalitate, domnul avocat Dan Cristea din Baroul București cu delegație depusă la dosar, lipsind celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.
3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, la dosarul cauzei, autoarea excepției de neconstituționalitate a depus note scrise prin care solicită admiterea acesteia.
4. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 1.474D/2016 și nr. 3.272D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#), [art. II pct. 55 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2009](#), [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#) și [art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#), excepție ridicată de Societatea Brantner Environment - S.R.L. din Sibiu și Societatea Brantner Servicii Ecologice - S.R.L. din Cluj-Napoca în Dosarul nr. 464/57/2016 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția de contencios administrativ și fiscal, respectiv excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 503 alin. \(2\) pct. 2 și 3 din Codul de procedură civilă](#) și ale [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), excepție ridicată de Societatea Asocieria Impresa Pizzarotti&C.S.P.A. - Saipem S.P.A. - Pizzarotti - S.A., prin lider de asociere Impresa Pizzarotti&C.S.P.A. din localitatea Parma, Italia, în Dosarul nr. 6.555/2/2016 al Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.
5. La apelul nominal, în Dosarul nr. 1.474D/2016, răspunde, pentru autoarele excepției de neconstituționalitate, domnul avocat Dan Cristea din Baroul București, cu delegație depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.
6. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, la dosarul cauzei, autoarele excepției de neconstituționalitate au depus concluzii scrise prin care solicită admiterea acesteia.
7. La apelul nominal, în Dosarul nr. 3.272D/2016, răspunde, pentru autoarele excepției de neconstituționalitate, doamna avocat Mihaela Găvenea din Baroul București, cu delegație de substituie depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.
8. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul autoarelor excepției din dosarele nr. 1.414D/2017 și nr. 1.474D/2016 și reprezentantul Ministerului Public sunt de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate, în temeiul [art. 53 alin. \(5\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.474D/2016 și nr. 3.272D/2016 la Dosarul nr. 1.414D/2016, care a fost primul înregistrat.

9. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului autoarelor excepției de neconstituționalitate din dosarele nr. 1.414D/2016 și nr. 1.474D/2016, care solicită admiterea acesteia, în măsura în care dispozițiile de lege criticate nu permit accesul la calea de atac a contestației în anulare specială, în materia achizițiilor publice, deși există motive grave de nelegalitate a hotărârii judecătorești. În toate ipotezele, un particular are acces la calea de atac a contestației în anulare specială, cu excepția materiei achizițiilor publice. Din [Decizia nr. 369 din 30 mai 2017](#) reiese tendința Curții Constituționale de a-și reconsidera jurisprudența cu privire la garanțiile din domeniul căilor extraordinare de atac. Același raționament ca cel reținut de Curte prin decizia menționată se aplică și în cauza de față, neexistând niciun criteriu obiectiv și rațional pentru suprimarea accesului la calea de atac a contestației în anulare specială. Precizează că, de altfel, în materia achizițiilor publice, nu există niciun fel de control judecătoresc asupra hotărârii de primă instanță. Or, prin [Decizia nr. 375 din 7 iunie 2016](#), Curtea a statuat că lipsa oricărei căi de atac echivalează cu încălcarea accesului liber la justiție, în acest sens fiind și jurisprudența ulterioară. Depune note scrise.

10. Reprezentantul autoarelor excepției de neconstituționalitate în Dosarul nr. 3.272D/2016 solicită admiterea acesteia, arătând, în esență, că este de acord cu cele anterior menționate, amintind, încă odată, [Decizia nr. 369 din 30 mai 2017](#).

11. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă [deciziile Curții Constituționale nr. 296 din 22 mai 2014](#) și [nr. 483 din 23 iunie 2015](#) și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia accesul liber la justiție nu echivalează cu accesul la toate căile de atac. Consideră că deciziile Curții Constituționale invocate de autorii excepției nu se pot reține în speță, deoarece se referă la alte aspecte.

12. Având cuvântul în replică, reprezentantul autoarelor excepției de neconstituționalitate din dosarele nr. 1.414D/2016 și nr. 1.474D/2016 susține că deciziile invocate de reprezentantul Ministerului Public se referă la recurs și nu privesc suprimarea accesului la contestația în anulare specială, astfel încât nu sunt aplicabile.

13. În replică, reprezentantul Ministerului Public arată că și recursul este o cale extraordinară de atac, astfel încât deciziile invocate au relevanță în cauza de față.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

14. Prin Decizia civilă nr. 2.503 din 21 iulie 2016 pronunțată în Dosarul nr. 931/59/2016, Curtea de Apel Timișoara - Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 503 alin. \(2\) din Codul de procedură civilă](#), ale [art. II pct. 55 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2009](#) privind unele măsuri în domeniul legislației referitoare la achizițiile publice, ale [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), precum și ale [art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, excepție ridicată de Societatea Brantner Servicii Ecologice - S.R.L. din Cluj-Napoca într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații în anulare formulate, în temeiul [art. 503 alin. \(2\) pct. 3 din Codul de procedură civilă](#), împotriva Deciziei nr. 1.034 din 31 martie 2016 a Curții de Apel Timișoara prin care au fost respinse plângerile formulate de Societățile Retim Ecologic Service București, Brantner Servicii Ecologice - S.R.L. și R.E.R. Ecologic Service București Rebu - S.A. împotriva unei decizii pronunțate de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor. Prin decizia Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor a fost admisă contestația formulată de autoarea excepției de neconstituționalitate și s-a anulat, în parte, raportul procedurii de atribuire nr. 8 din 6 ianuarie 2016.

15. Prin Încheierea din 17 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 464/57/2016, Curtea de Apel Alba Iulia - Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#), [art. II pct. 55 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2009](#), [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#) și [art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#), excepție ridicată de contestatoarele Societatea Brantner Environment - S.R.L. din Sibiu și Societatea Brantner Servicii Ecologice - S.R.L. din Cluj-Napoca într-o cauză având ca obiect soluționarea contestației în anulare formulate împotriva unei decizii a Curții de Apel Alba Iulia.

16. Prin Decizia civilă nr. 5.105 din 31 octombrie 2016 pronunțată în Dosarul nr. 6.555/2/2016, Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 503 alin. \(2\) pct. 2 și 3 din Codul de procedură civilă](#) și ale [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), excepție ridicată de Societatea Asocieria Impresa Pizzarotti&C.S.P.A. - Saipem S.P.A. - Pizzarotti - S.A., prin lider de asocierie Impresa Pizzarotti&C.S.P.A. din localitatea Parma, Italia, într-o cauză privind soluționarea unei contestații în anulare formulate, în temeiul [art. 503 alin. \(2\) pct. 2 și 3 din Codul de procedură civilă](#), împotriva unei decizii a Curții de Apel București.

17. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile [art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#) încalcă, în primul rând, dispozițiile [art. 21 alin. \(1\) și \(2\) din Constituție](#), deoarece, dacă partea poate uza de calea extraordinară a contestației în anulare generale împotriva oricărei „hotărâri definitive”, calea de atac a contestației în anulare speciale este incidentă doar în cazul „hotărârilor instanței de recurs”, respectiv al „hotărârilor instanțelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs”. Așa fiind, în cazul unei plângeri soluționate de o instanță investită potrivit [art. 283 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#), partea nu are la dispoziție calea de atac a contestației în anulare, indiferent dacă: (1) hotărârea a fost pronunțată de o instanță incompetentă absolut ori într-o componentă nelegală, iar instanța a omis să se pronunțe asupra acesteia, deși se invocase excepția corespunzătoare; (2) dezlegarea dată plângerii este rezultatul unei erori materiale; (3) instanța nu s-a pronunțat asupra unuia dintre recursurile declarate în cauză. În acest sens invocă [Decizia Curții Constituționale nr. 233 din 15 februarie 2011](#), prin care s-a arătat că reglementarea unor condiții care împiedică în mod absolut un particular de la a beneficia de o cale de atac, în baza unei distincții arbitrare, reprezintă o încălcare a accesului liber la justiție. Or, în speță, o parte într-un proces judecat în materia achizițiilor publice nu poate accede la retractarea unei hotărâri judecătorești pronunțate cu încălcarea unor principii fundamentale ale dreptului la un proces echitabil, în timp ce, pentru orice altă materie a dreptului pozitiv, acest drept este garantat ca o componentă a accesului liber la justiție.

18. De asemenea, autoarele excepției consideră că prevederile [art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#) încalcă și dispozițiile constituționale ale [art. 16 alin. \(1\) și \(2\)](#), [art. 53 alin. \(2\) teza finală](#), [art. 129](#) și [art. 1 alin. \(3\) și \(5\)](#), fiind neconstituționale „în măsura în care se interpretează în sensul că nu pot face obiectul contestației în anulare speciale hotărârile pronunțate de o instanță în soluționarea plângerii prevăzute la [art. 283 și următoarele din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#)”.

19. Cu privire la dispozițiile [art. II pct. 55 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2009](#) și ale [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#), autoarele excepției consideră că aceste texte de lege, abrogând prevederile [art. 283 alin. \(6\)](#), respectiv [art. 283 alin. \(3\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#), care calificau în mod expres calea de atac a plângerii din achizițiile publice drept recurs, sunt neconstituționale, deoarece legiuitorul a permis, astfel, ca hotărârea pronunțată în primă instanță în materia achizițiilor publice să nu fie supusă nici măcar exercițiului căii de atac extraordinare a contestației în anulare speciale. În consecință, prin edictarea acestor norme de abrogare, hotărârile pronunțate în materia achizițiilor publice, spre deosebire de orice altă materie de drept, nu pot fi retractate prin intermediul contestației în anulare, indiferent de existența unei încălcări grave a dreptului la un proces echitabil.

20. Astfel, impunitatea de care se bucură aceste hotărâri încalcă dispozițiile constituționale ale [art. 16 alin. \(1\) și \(2\)](#), [art. 21 alin. \(1\) și \(2\)](#), [art. 53 alin. \(2\) teza finală](#), [art. 129](#) și [art. 1 alin. \(3\) și \(5\)](#), fiind neconstituționale „în măsura în care se interpretează în sensul că nu pot face obiectul contestației în anulare speciale hotărârile pronunțate de o instanță în soluționarea plângerii prevăzute la [art. 283 și următoarele din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#)”.

21. Referitor la dispozițiile [art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#), autoarele excepției susțin că, potrivit [art. 281 alin. \(1\)](#), plângerea reprezintă o acțiune formulată pe cale judecătorească împotriva unei decizii administrativ-jurisdicționale luate de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor. Așa fiind, instanța investită cu soluționarea unei plângeri formulate potrivit acestui text de lege judecă în primă instanță disputa survenită, decizia sa fiind totodată, definitivă. În consecință, părțile nu au la dispoziție nicio cale de atac ordinară pentru corectarea erorilor primei instanțe, după cum nu au la dispoziție nici calea contestației în anulare speciale, ceea ce este neconstituțional, în acest sens fiind [Decizia Curții Constituționale nr. 500 din 15 mai 2012](#).

22. De altfel, există numeroase domenii de drept în care plângerea împotriva unui act administrativ-jurisdicțional este întotdeauna soluționată printr-o hotărâre judecătorească susceptibilă de recurs, cum ar fi, spre exemplu, acțiunile îndreptate împotriva hotărârilor Comisiei Naționale de Disciplină Sportivă sau acțiunile îndreptate împotriva hotărârilor Consiliului Concurenței.

23. În final, autoarele excepției susțin că dispozițiile [art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#), care nu permit existența vreunei căi de control judecătorească asupra unei hotărâri pronunțate în primă instanță, sunt neconstituționale, încălcând [art. 16 alin. \(1\) și \(2\)](#), [art. 21 alin. \(1\) și \(2\)](#), [art. 53 alin. \(2\) teza finală](#) și [art. 129 din Constituție](#).

24. Curtea de Apel Timișoara - Secția contencios administrativ și fiscal apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Din jurisprudența Curții Constituționale rezultă că accesul liber la justiție nu echivalează cu accesul la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac, astfel încât reglementarea doar a unor căi de atac într-o anumită materie nu aduce atingere principiilor constituționale invocate.

25. Curtea de Apel Alba Iulia - Secția de contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, dispozițiile de lege criticate fiind constituționale, sens în care invocă [Decizia Curții Constituționale nr. 296 din 22 mai 2014](#).

26. Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal apreciază că dispozițiile legale criticate sunt conforme cu [Legea fundamentală](#).

27. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.
28. Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată.
29. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorii-raportori, notele scrise depuse, susținerile reprezentanților părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

30. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.
31. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din actele de sesizare, îl reprezintă prevederile [art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#), ale [art. II pct. 55 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2009](#) privind unele măsuri în domeniul legislației referitoare la achizițiile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 156 din 12 martie 2009, ale [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012, și ale [art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 15 mai 2006, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 337/2006](#), cu modificările și completările ulterioare.
32. Având în vedere că [art. II pct. 55 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2009](#) modifică [art. 283 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) și că [art. 61 pct. 1 din Legea nr. 76/2012](#) modifică [art. 283 alin. \(3\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) și ținând cont de prevederile [art. 62 teza întâi din Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, potrivit cărora „Dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta”, Curtea constată că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#) și ale [art. 283 și art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#).
33. De asemenea, Curtea reține că [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) a fost abrogată prin [art. 238 lit. a\) din Legea nr. 98/2016](#) privind achizițiile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 390 din 23 mai 2016. Prin [Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea a stabilit că sintagma „în vigoare” din cuprinsul dispozițiilor [art. 29 alin. \(1\) și ale art. 31 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare. Așadar, Curtea observă că, deși nu mai sunt în vigoare, dispozițiile criticate din [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) își produc în continuare efectele juridice, deoarece acestea reprezintă temeiul juridic al plângerilor formulate.
34. În concluzie, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#) și ale [art. 283 și art. 285 alin. \(5\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#), care au următorul cuprins:
- [Art. 503 alin. \(2\) și \(3\) din Codul de procedură civilă](#):

(2) Hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când:

- 1. hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță necompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra acesteia;*
- 2. dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale;*
- 3. instanța de recurs, respingând recursul sau admitându-l în parte, a omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent în termen;*
- 4. instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unuia dintre recursurile declarate în cauză.*

(3) Dispozițiile alin. (2) pct. 1, 2 și 4 se aplică în mod corespunzător hotărârilor instanțelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs.;

- [art. 283 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#):

(1) Instanța competentă să soluționeze plângerea formulată împotriva deciziei pronunțate de Consiliu este curtea de apel, secția de contencios-administrativ și fiscal în a cărei rază se află sediul autorității contractante. Cu excepția cazurilor în care plângerea are ca obiect contestarea amenzii, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor nu are calitatea de parte în proces. [...]

(2) Plângerea va fi soluționată în complet format din 3 judecători.

(3) Prevederile secțiunii a 9-a se aplică în mod corespunzător. [...];

– art. 285 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006: „(5) Hotărârea prin care instanța soluționează plângerea este definitivă.”

35. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) privind valorile supreme ale statului de drept și obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (1) și (2) privind accesul liber la justiție, art. 52 privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 53 alin. (2) teza finală potrivit căreia „Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății”, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 126 privind instanțele judecătorești și art. 129 privind folosirea căilor de atac.

36. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că asupra dispozițiilor art. 285 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 raportate la art. 21 din Constituție și criticate pentru lipsa căii de atac împotriva hotărârii prin care se soluționează plângerea s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 296 din 22 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 1 august 2014, constatând constituționalitatea acestora. Curtea a amintit jurisprudența sa, prin care a statuat, de principiu, că Legea fundamentală nu consacră numărul gradelor de jurisdicție ale unui proces, în acest sens fiind, spre exemplu, Decizia nr. 320 din 14 septembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.027 din 8 noiembrie 2004. Totodată, a reținut că prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2) și art. 129, potrivit cărora „Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege” și „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii”, atribuie exclusiv legiuitorului prerogativa stabilirii competenței și procedurii de judecată, regulile de procedură cu aplicabilitate generală, dar și unele reguli speciale, în considerarea unor situații deosebite, inclusiv a condițiilor de exercitare a căilor de atac (Decizia nr. 831 din 11 octombrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 824 din 7 decembrie 2012). În ceea ce privește invocarea dreptului la dublu grad de jurisdicție, Curtea a observat că acest drept, astfel cum este reglementat prin dispozițiile art. 2 din Protocolul adițional nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, este recunoscut doar în materie penală, ceea ce nu este cazul în speța dedusă controlului de constituționalitate.

37. Curtea a reținut că procedura cuprinsă în Secțiunea 8 - Căi de atac împotriva deciziilor Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor (art. 283-285⁴¹), din care fac parte și prevederile criticate, este una subsecventă utilizării procedurii administrativ-jurisdicționale. Or, astfel cum s-a reținut în Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, instituirea unei proceduri administrativ-jurisdicționale nu este contrară principiului prevăzut de art. 21 din Constituție, privind accesul liber la justiție, cât timp decizia organului administrativ de jurisdicție poate fi atacată în fața unei instanțe judecătorești, iar accesul la structurile judecătorești și la mijloacele procedurale, inclusiv la căile de atac, se face cu respectarea regulilor de competență și procedură de judecată stabilite de lege. De altfel, în această materie, autoarea excepției de neconstituționalitate avea la îndemână două posibilități de contestare a actului autorității contractante, atât pe calea contenciosului administrativ, direct la instanțele de judecată competente, cât și pe calea administrativ-jurisdicțională, la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor. Ca atare, prevederile criticate sunt tocmai o transpunere a dispozițiilor constituționale ale art. 21, art. 24 și ale art. 124 alin. (2), întrucât decizia organului administrativ de jurisdicție, respectiv a Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, poate fi contestată în instanță, iar, în cursul procesului, părțile își pot face apărările pe care le socotesc necesare, beneficiind de toate garanțiile unui proces echitabil, justiția fiind unică, imparțială și egală pentru toți.

38. În continuare, referitor la dispozițiile art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Curtea s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 483 din 23 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 633 din 20 august 2015, constatând constituționalitatea acestora. Curtea a reținut, referitor la contestația în anulare, că aceasta este o cale extraordinară de atac, de retractare și nesuspensivă de executare, prin care se cere însăși instanței ce a pronunțat hotărârea atacată, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, să își anuleze propria hotărâre și să procedeze la o nouă judecată. În Codul de procedură civilă din 1865, contestația în anulare era reglementată de art. 317-321, iar doctrina a distins între două categorii de contestații în anulare, calificate în funcție de tipul hotărârilor judecătorești și de motivele exercitării acestora, respectiv contestația în anulare obișnuită, de drept comun, și contestația în anulare specială, distincția păstrându-și valabilitatea și în ceea ce privește noua reglementare.

39. Referitor la contestația în anulare specială, Curtea a observat că, în prezent, aceasta este reglementată la art. 503 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care prevede că „hotărârile instanțelor de recurs” mai pot fi atacate cu contestație în anulare pentru următoarele motive expres și limitativ reglementate, și anume, atunci când:

hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță incompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra acesteia; dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale; instanța de recurs, respingând recursul sau admitându-l în parte, a omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent în termen, și instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unuia dintre recursurile declarate în cauză. Curtea a mai reținut că [art. 503 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#) extinde obiectul contestației în anulare speciale și la hotărârile instanțelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs și prevede, astfel, că dispozițiile [alin. \(2\) pct. 1, 2 și 4](#) din acest articol se aplică în mod corespunzător hotărârilor instanțelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs.

40. Astfel, Curtea a reținut că motivul contestației în anulare speciale - omisiunea cercetării unui motiv de casare - privește exclusiv hotărârile instanțelor de recurs, cale extraordinară de atac care poate fi exercitată numai pentru motivele de casare expres și limitativ prevăzute la [art. 488 din Codul de procedură penală](#).

41. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

42. În plus, Curtea constată că, prin [art. 503 alin. \(2\) din Codul de procedură civilă](#), legiuitorul a reglementat calea de atac extraordinară a contestației în anulare speciale numai pentru hotărârile instanței de recurs și, în condițiile prevăzute la [art. 503 alin. \(3\)](#), și pentru hotărârile instanței de apel, spre deosebire de calea de atac extraordinară a contestației în anulare obișnuite, de drept comun, care are ca obiect hotărârile definitive. Astfel, a creat o protecție suplimentară oferită justițiabililor, în sensul că motivele de la contestația în anulare specială se adaugă la cele generale pentru apel și recurs. Curtea constată că această reglementare nu contravine dispozițiilor invocate de autoarele excepției din [Constituție](#), deoarece, potrivit [art. 126 alin. \(2\)](#) și [art. 129 din Constituție](#), legiuitorul stabilește condițiile de exercitare a căilor de atac.

43. Referitor la posibilitatea exercitării unei căi de atac, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, ca modalități de exercitare a drepturilor procedurale, accesul liber la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și în modalitățile instituite de lege.

44. În ceea ce privește asigurarea egalității cetățenilor în exercitarea drepturilor lor procesuale, inclusiv a căilor de atac, Curtea a reținut că, în instituirea regulilor de acces al justițiabililor la aceste drepturi, legiuitorul este ținut de respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prevăzut de [art. 16 alin. \(1\) din Constituție](#). De aceea nu este contrară acestui principiu instituirea unor reguli speciale, inclusiv în ce privește căile de atac, cât timp ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor. De asemenea, Curtea a reținut că principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (a se vedea [Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994).

45. Cu privire la [art. 283 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#), Curtea reține că acestea prevăd competența și procedura de soluționare a plângerii formulate împotriva deciziei pronunțate de Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor și sunt criticate de autoarele excepției din aceeași perspectivă, a lipsei căii de atac împotriva acestor hotărâri. Ca atare, considerentele mai sus reținute sunt valabile și cu privire la aceste dispoziții.

46. În final, pe de-o parte, referitor la invocarea dispozițiilor [art. 53 din Constituție](#), Curtea reține că acestea nu au incidență în cauză, de vreme ce nu s-a constatat restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale, iar, pe de altă parte, prevederile de lege criticate nu contravin nici dispozițiilor [art. 1 alin. \(3\)](#) și [\(5\) din Constituție](#) referitoare la statul de drept.

47. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Brantner Servicii Ecologice - S.R.L. din Cluj-Napoca în Dosarul nr. 931/59/2016 al Curții de Apel Timișoara - Secția contencios administrativ și fiscal, de Societatea Brantner Environment - S.R.L. din Sibiu și Societatea Brantner Servicii Ecologice - S.R.L. din Cluj-Napoca în Dosarul nr. 464/57/2016 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția de contencios administrativ și fiscal și de Societatea Asocierea Impresa Pizzarotti&C.S.P.A. - Saipem S.P.A. - Pizzarotti - S.A., prin lider de asociere Impresa Pizzarotti&C.S.P.A., din localitatea Parma, Italia, în Dosarul nr. 6.555/2/2016 al Curții de Apel București - Secția a

VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 503 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă și ale art. 283 și art. 285 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Timișoara - Secția contencios administrativ și fiscal, Curții de Apel Alba Iulia - Secția de contencios administrativ și fiscal și Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 decembrie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. Valer Dorneanu

Magistrat-asistent,

Andreea Costin
